

Szerkesztői iroda:
Nagy-Ényeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szerkesztési részlet illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Társadalmi közéletünk békéje.

Amióta egy néhány szerencsétlen gondolkozással egyen az ugynevezett román irredenta proklamációt szétküldötte, itt-ott sajnálatos tüneteket vagyunk kénytelenek észlelni. Nem állíthatjuk, hogy a kölesönös bizalom teljes lett volna megyénk minden lakója között, mert hiszen a multak tanulságait nem feledőket szép szavakkal egykönnyen megnyugtani nem lehet, kivált ha olyas körülmények fordulnak elő, melyek a jótékony feledés fátyolát minduntalan lerángatják. De az is bizonyos, hogy eddigelő nyílt proklamációkban nem izgatták fel a kedélyeket s így ha fejlődött is egy kis nationalis küzdelem, annak befejezése után legalább részünkről szent volt a békesség.

Nem tartjuk reánk nézve veszélyes eredménynek ugyan az egyes előforduló tüneteket, melyekről tudomásunk van, de a békés társadalmi élet barátaival levén, nagyon is szerencsétlennek kell nyilvánítanunk azok eljárását, kik talán vad fanatizmusból, vagy boldogtalan agyremektől izgatva, vagy bösz kedvtőlésből a békésen együttélő polgárok nyugalomát felzavarni, — a megerősödésnek indult bizalmat megrendíteni igyekeznek. A lapokból olvashattuk pld. a Gyula-Fehérvárt államoszó es. kir. serezed néhány tisztjének sajtósági korcsmai időtöltését, mely végül szobafogsággal lett büntetve. Amde ezen néhány tisztnek számos társa van s a közönség körében rögtön felmerült a gondolat, hogy ha ezen urak, kiknek fontos feladatát éppen a béke biztosítása s hazánk védelme képezi, ily módon fejezik ki érzelmeiket most a közbéke idején, ugyan mit várhatni tőlük majd, midőn megszólal a harci kürt riadó hangja? Persze kész az aggodalom s ez szétlőtt ütött sötét fellegként terjed szét. A kardcsörtető hadifaktól nem áll messze a szeretet vallásának hivatott hirdetői, a lelkesek egy némelyike sem. A boldogtalan irredenta proklamáció csinos szürke borítékban eltalált egyikhez-másikhoz s lázító tartalma ha nem is bódította el az okosabbakat, de annál inkább hathatott a komolyabban nem gondolkodó környezetükre, kik korcsmaiban, vásáron beszélgettek e dolgról. Nőzsa újabb szárnyakat nyert a komor hír s újabb rendülés érte a bizalmat, mely már figyelmére méltatja azokat az ék-telen ortográfiával fogalmazott czédulákat is, melyek egyik-másik községben magyar vagy román nyelv-

ven az író gusztusa szerinti fenyegetést tartalmaznak.

Minden jóra való honpolgárnak, nemzeti ségi különbség nélkül kötelessége rajta lenni, hogy a társadalmi békés együttélést és bizalmat felzavaró tények ne történhessenek meg, s az oly sok rosznak kútforrásául szolgáló kőzsa hírek ne keletkezzenek és ne terjedjenek. De azonkívül ne feledje senki, hogy rendezett államban élünk, melynek feje alkotmányos érzelmi, rendszerető és felelős kormánya által rendet tartani tudó — felséges királyunk. Ne feledje senki, hogy az esetleg fenyegetve levő élet- és vagyonbátorság feletti felügyelet és védelem kitűnő erélyű kezekre van bízva s hogy a fennálló törvényes rend bármely csekély megzavarása a legszigorubb megtorlást vonja maga után. Ennek tudata talán kellő hatással lesz az egyes rémlátásokban szenvedőkre s nemzeti ségi különbség nélkül reá fogja birni a közbéke barátait arra, hogy az itt-ott megrendülő bizalmat ujjalag helyreállítsák és megszilárdítsák az oly szükséges egyetértést.

Az alsófehérmegyei gazdasági egylet válságtmányának

a megyebizottsági közgyűlés elé terjesztendő javaslata a gazdasági válság tárgyában.

Tekintetes megyebizottsági közgyűlés!

A Tekintetes megyei képviselő bizottság folyó évi február hó 28-án tartott közgyűlésében 44. sz. alatt kelt határozatával Sáros megye közönségének a hazánkat fenyegető földművelési és közgazdasági válság elhárítása érdekében az országos képviselőházhoz intézett feliratát, az őszi közgyűlésig megfelelő javaslattal véget, méltóztatott egyetünkkel közölni. A vett megbízásnak megfelelően, alapszabály fenyegetett gazdasági létünk lehető megvédése felől véleményünket s az adott viszonyok közt adható javaslatunkat a következőkben van szerencsénk megtenni.

Megdöbbenéssel kell látnunk, hogy a gazdasági helyzet napról-napra válságosabbra fordul. A gabonárainknak a mult évben bekövetkezett rohamos s hosszn időre állandónak mutatkozó hanyatlását a messzibbre szállítással nem viselhető kisebb vagy gyengébb minőségű máhállomány árának egész 50%-ig terjedő eszkökenése, sőt az értékesítés teljes lehetetlensége követte; s mindegyre azon keserű tapasztalatra kell jönnünk, hogy a szemtermelés helyettesítésül megkísérelt legtöbb más termelési

ág, ha számbavehetőbb mennyiségben hozatik a piacra, a legrohamosabb árhanatlanok van kitéve.

S ha keressük ezen lehangelő általános pangás okát, igen közel megtaláljuk a fogyasztási képességnek s így keresletnek eszkökenésében, mely körülmény miatt hihetetlen gyorsasággal előáll a túltermelés minden gazdasági ágban. — Ugy a gabona-, mint a marhákra már oly alacsony fokon állanak, hogy a gazdának csak a legnagyobb takarékoság és a legnélkülözhetlenebb életszükségletekre szorítkozás mellett lehet csak napról-napra tengődnie. Ez állapotnak természetes következtése a gazda terményeit fogyasztó iparos és kereskedő osztálynak is a legválságosabb helyzetbe jutása. Sőt a mi első tekintetre az olesó gabonáraink jótékony hatásául lenne gondolható, a munkás osztálynak az olesóbb iparosnál folytán élhetőbb állapotba jutása, az sem következett teljesen be. Ha kisebb mértékben is, éppen úgy éri ez osztályt is a válság keze. Hiában olesó a kenyér, ha nagyobb arányban apad a munka egy a gazda, mint a vállalkozó iparosnál. Csak megyénkben is soha oly tömeges nem volt épp a munkásosztályhoz tartozók kivándorlása Romániába, mint ez évben.

Ily körülmények közt a sokaktól adott jó tanács, hogy igyekezzék a gazda a mentől olesóbban és mentől többet termelni, s a gabonatermelésből állattenyésztes, gyümölcs és kereskedelmi növények termelésére térni át, — mentő eszköznek nem bizonyult. Midőn a rendes termést vagy szaporodást sinek kinek eladni, akkor a több terméssel csak az árakat fognók még inkább lenyomni. Tehát okvetlenül piac, illetve fogyasztó közönség szükséges, ez sine qua nonja a válságból kibontakozásnak.

E tekintetben a leghátrányosabb helyzetben állunk mi erdélyi gazdaságok, kiknek saját piacunk sem áll rendelkezésünkre, s azon az olesó románai gabonával kell küzdenünk. A románai gabona versenyé a távolibb magyar és főleg az osztrák piacokhoz mindenesetre kevesebb érezhető s a vámentes mérsékelhető a közlekedési vállalatok olytán állami befolyásolása által, hogy azok a vámentes románai gabonának a belföldivel szemben kedvezményes szállítási díjakat ne engedélyezzenek. De minket erdélyi gazdaságok, — kiknek szemben az oláhországi őstalajon ugyszólva minden adóteher nélkül s jóval eszkélyebb termelési költséggel előállítható gabona özönnel, sokkal kisebb termőerejű földön a legsúlyosabb közterhek alatt kell termelnünk — a határainkon ugyszólva minden szállítási költség nélkül bejövő oláh gabona képtelenné tesz a megélhetésre s annál inkább fenyeget, mennél közelebb gazdálkodunk a román határhoz.

TÁRCZA.

A két követjelölt.

— Novella. —

Francziából fordította: Balázs József.

Két magas köszirt közé ékelve fekszik Manerville városa. A távolban nem hinné senki, hogy e sziklás völgyben egy egész kis világ él. Maga a város pedig oly kicsiny, hogy egészen elvész az Ozeán, az ég és a sziklaesücsök között.

Mindenek előtt temploma ötlük szemünkbe bevégzetlen tornyával, mely csonka czukorsüveghez méltán hasonlítható. Körülötte csoportosulnak a házak szürke és pirosró fedeleikkel. Kissé távolabb, homlokzatával a tengernek, egy XIII-ik Lajos korabeli kastély tűnik fel, melynek piros téglái a fák sötét zöldjébe enyésznek el. Ez a manervillei kastély. Elegans tornyai a környező helységet mintegy uralni látszanak, bárha az örökösök hatásköre nagyon is szűk tere szorult. A kastélynak három lakosztálya még fenn van ugyan tartva, de már azok is elzálogosították; és így nem csoda, ha az lassan-lassan minden fényt elveszítette. A cselédség is nagyon csekély számra apadt le. Az elődök, kiknek képmásait az arcképcsarnokban lehetne szemlélni, ha ajtaját olykor-olykor kinyitnák talán: sirjaikból kikelve, ha visszatérnének, nagyon elcsodálkoznának, látva, hogy az öreg gróf és leánya Ghilaine miként húzódtak meg a kastély jobb szárnyában, nem lévén képesek azt sem javíttatni, sem megtartani.

A régi ebédli terem faragványos, magas falával s

avult szőnyegzetével használat alatt állott. Itt érkeztek a gróf és leánya, legtöbbször magukra. Beszédjük visszhangzott, akár egy templomban. A főhelyen emelvényre helyezve egy nagy faragott karszék volt, IV-ik Henrik, az arquesi csata után, melyben Mayenne fölött győzedelmeskedett, vidám étkezés közben ezen ült. Akkori tulajdonosa a kastélynak azon kiváló szerencsében részesült, hogy Franciaország jövőd királyát megvendégelhette. Ennek emlékére az utódok oly nagy gondnal őrizték azt, mint valami dicsőség jelét.

A gróf alig lehetett több ötven évesnél, magas és méltóságteljes termettel. Tekintete büszke és komoly, egy kissé a gögösségbe olvadva át, melyből azonban egy másik pillanatban a leggyöngyödelib jóság sugározók.

Két szenvedély égett szívében: gyűlölet a republikánusok- és végtelen szeretet leánya iránt.

Ghilaine legújabb divatu párisi toiletteje daczára is középkorúnak látszott s méltán volt hasonlítható a legendák azon bájos hercegnőjéhez, kik valamely varázsszer által elaltatva, vakmerő lovagok által raboltatnak el.

Tizenhöz év volt, de oly sáppadt, gyöngye és kisedé termétt, hogy alig tűnt fel tizenöt évesnek.

Szöke hajfonadéka szabadon libegett vállain, aláfolyva termetére. Szája üde és mosolygó vala; szemei, melyek hol ábrándosan, hol vidáman fényltek, arról tanuskódtak, hogy Ghilaine valóban még csak gyermek, de lelke tele van mély érzéssel.

Anyját még születésekor elveszítette.

Nevelője vezetése alatt csakhamar bámulatos előhaladást tett, a miért is atyja örömmel szentelte minden idejét arra, hogy nevelését minél fényesebb eredménnyel fejtesse be. Együtt tanultak s oly boldogoknak érezték

magukat, hogy egészen elfelejtették jelen helyzetüknek gondjait, pedig a grófnak különben is csekély vagyona rohamosan kezdett apadni. Megmaradt azért nagy urnak, képtelen lévén oly kombinációkat találni ki, melyekkel szerény tőkét megkészszereshette volna. Megtartotta azon szokásait is, hogy királyilag ossza az alamizsnát. Ghilaine pedig követte az ő példáját.

Habár el is voltak temetkezve kastélyukba, jobban értesültek azért mindenről, a mi Párisban történt, mint maguk a párisiak.

A grófnak szerencsésjére Ghilaine önálló gondolkozással rendelkezett. Legnagyobb örömet okoztak neki az oly dolgok, melyeket maga is igazaknak ismert el. Szóval ha a véletlen bevitte volna őt Páris valamelyik előkelő salonjába, nem hogy ferde nevelés miatt rútták volna meg, sőt azt mondották volna: ime egy nő, a ki tud gondolkozni.

A helység plébánosa és az öreg orvos minden vasárnap hivatalosak voltak a kastélyba ebédre, úgy hogy nagyon rendkívüli esetnek kelle közbejönni, ha a kitűzött időben közülök valamelyik nem volt jelen.

Laurent abbás fiatal, heves természetű, de buzgó és vallásos férfi volt. Ha az ember hallotta volna, midőn a gróffal hosszas vitaköztásokba bocsátkoztak, több mint egy századdal képzelte volna vissza magát a királyság és az egyház teljhatalmának idejébe.

Biviore orvos pedig kedves, szeretetreméltó, de egy kissé ingerkedő és scepticus öreg vala. A gróf, habár nagyon méltatlanul, voltairistának nevezte.

Ghilaine nagyon jól találta magát az orvossal, a ki őt, születésére tekintettel lévén, nagyrabecülte. A heves és szellemes vita, mely közöttük gyakorta kifejlődött, nagy befolyást gyakorolt az ifjú leány lelkületére.

szerint — az egyet választmányának 1884. évi jelentéséből kivehetőleg — 1884-ben a bejáró betegek száma 9739-et, az ingyenes osztályban ápoltaké 685-öt s végre a fizetési osztályban ápoltaké 187-et tett; s hogy a kórházban ápolt 872 beteg gyermek ápolatott ingyen s majdnem 20.000 ápolási napon át.

A klinikákon különösen megragadta figyelmemet a legkötönyebb s európai híret igazoló berendezésén kívül azon gépi berendezés, melylyel a betegek ágyaikban a földszinti fölvételi osztályokból tudományos felhasználás — hogy így mondjam — czéljából a felsőbb emeletre emeltetnek a betegre való minden kellemetlen hatás nélkül; ugyszintén azon központi villanytelep, mely a többi gépet táplálja.

Ezen helyen be lett egyttal mutatva a betegek ruháinak gőzzel mosása és a tápszerek, melyek kitünősége nem kis szerepet vihet a kórház gyógyszerjei között.

A mi végül a kiállítás egészségügyi szakosztályát illeti, arról egész általánosságban elmondhatni, hogy nem lesz hatás nélküli, s mindenki, kit talán az egészségügyi csarnok tárgyánál fogva nem is vonzott és csak a véletlen vezetett ide, azon meggyőződést nyerhetette ezen csarnokban, hogy a kiállítás értékét ezen osztály kétség kívül emeli s az érdeklődést az egészségügy iránt felkelteni képes.

Habár az önálló s kizárólagos egészségügyi kiállítás tekinthető inkább ezen czél eszközünek, s azonkívül a mintázatok, tervezetek, graficus tábláknak — az egészségügyi csarnok túlnyomó részének — megértésére talán csak a jövő fogja nevelni népünket.

A jövő munkájának irányát adni volt hivatva congressusunk, melyen az orvostudomány ünnepe és végezte az ünnep nem tiltott munkáját.

A congressus nem orvos résztvevői itt tanúságot tettek arról, mennyire szükséges a helyes kormányzat, a helyes igazgatás az orvostudomány segélyét, tanácsát, vizsgálódásait és javaslatait — s az orvostudomány e napokon a magasabb tudományt mint nagyot mutatta be.

S ki előtt a kar érdekei megvédésére az ügyvédi rendtartás azon szakaszának (69. §. b.), melyben fejelemi vétségnek mondatik ki, ha valaki díjazott közbenjárók által, vagy egyéb botránnyos módon feleket keres, az orvosokra is kiterjesztése látszott leginkább óhajtatandónak, e pillanatban a zavartalan tudomány szavaiban azon kart látta, melynek érdeke: — az emberiség érdeke.

Az egoizmus-, a kenyér- és praxiskeresés legköznapiabb eljárásai helyett ma annyi idő után újra hallottuk a humanitást, az aggodalmas honszeretetet, a nemzetgazdaságilag számító emberszeretetet.

S ha e szavak nem üres hang, ha megtanulná átérteni a kar minden tagja: akkor a magyar orvosi és egészségügyi congressus három napja nem lesz nyomtalan művelődésünk, haladásunk s nemzetéletünk történetében; akkor leszünk munkásai egy műnek, melynek gyümölcseit talán csak később nemzedék fogja, — de legalább fogja élvezni, és akkor az a tudomány, melynek tárgya az ember, jelszava az emberiség, — a legelső czélunk, a hazának fogja meghozni gyümölcseit s ebben elérni az emberiség tudománya legmagasabb vívmányait.

Eznek reményével végezem ezen futólagos, — s jánálattal ismétlem — nagyon futólagos jelentésemet azon tudattal, hogy t. polgármester ur és városunk közönsége, csatlakozva a „közegészségügyi országos egyesület“ működéséhez, még inkább előfoglalja mozgástan városunknak jelenleg sem kedvezőtlen egészségügyét, melyet büszke vagyok saját érdekemnek is nevezhetni.

Fogadja t. polgármester ur kiküldetésemért köszönetemet és hivatalnokai s egyéni tiszteletem legkiválóbb kifejezését.

Gyulafehérvárt, 1885. szeptember 9.

Dr. Reiner Zsigmond,
városi főorvos.

Szabályrendelet

kutyák tarthatásáról Nagy-Enyed város területén.

A.) A tartás jogosultsága és igazolása.

1. §. Ezen szabályrendelet kötelezőleg terjed ki Nagy-Enyed bel- és külterületére.

2. §. Kutyatartási díjat köteles fizetni minden személy és állásra vonatkozó tekintetek kizárásával minden kutyát tartó személy, ha szintén a kutya nem is tulajdona.

3. §. Ez okból, az összes évi rendes adótelepek összeírása alkalmával, ezen czímen nyitott egy külön rovat alatt az egyes tulajdonos neve után a tartott kutyák faja és száma is összeíratik, az így összeírt kutyák után jelen szabályrendeletben megállapított díjtelek a városi pénztári közegek által azonnal kivettettek.

Az időközben szerzett kutyákat köteles tulajdonosa kutyájának különbeni befogatása terhe alatt 14 nap alatt a városi pénztári osztálynál bejelenteni.

A kivett tartási díjak minden év január 30-ig — az időközben bejelentettek a bejelentés után 30 nap alatt — előlegesen, különbeni végrehajtás terhe alatt a pénztárnál rendes nyugta mellett befizetendők, midőn egy alkalommal a jelvény is megváltandó.

A jelvények N. E. betű felirattal és folyószámmal láttatnak el.

A jelvények a tartás jogosultságának igazolásául a kutya nyakára függesztendők.

B.) Tartási kedvezmény, tartási és jelvénydíjak.

4. §. a) Tartási díjfizetés alól mentesek a 4 hónaposnál ityább kölykök, — kétség esetében az életkor orvos által állapítandó meg.

b) A város határában levő tanyákon tartani szokott őrző kutyák közül kettő.

5. §. a) A 4. §. b) pontja alatt engedélyezett számon felül tartott kutya darabjéért 2 frt évi díj fizetendő.

b) A vadászattal foglalkozó, illetőleg arra jogosult fegyveradó és vadászati jegy díjjal terheltek, a hajtóvadászatoknál használtatni szokott kopótélék, vizslák, agarak és egereszek (Rattler) után a város bel- és külterületén darabonként 1 forint. Minden további egy darabért, valamint a vadászattal nem foglalkozók által a fentebb megnevezett vadászkutya-félék minden első darabjéért is, darabjéért 2 forint évi tartási díj fizetendő.

c) Benn a város területén tartott házőrző kutya első darabjéért 1 forint, minden további darabjéért 2 forint.

A kutyák bármely más fajához tartozó minden kutya első darabjéért — hova a szobakutyák is számítandók — 2 forint, minden további darabjéért 3 forint évi tartási díj fizetendő.

6. §. Egy jelvény díja 20 kr.

C.) Kőborlás tilalma, rendőri eljárás, ellenőrzés és kezelés.

7. §. Minden kutyatartó köteles kutyájának különbeni befogatása terhe alatt kutyáját úgy gondviselni, hogy az utcákon, téreken és határon ne kőboroljon, ne cselengjen.

8. §. Azon kutyák, melyek akár jelvényvel ellátottan, akár anélkül magokra gazdátlanul utcákon, téreken vagy a határon kőborolva találhatók, az ebfogó által befogatnak és csak a rendőrség rendelkezésére bocsátatnak szabadon.

9. §. Azon kutyák, melyek bejelentve nem lettek s így jelvényvel sem láttatnak el, rendeletre az ebfogó által befogatnak és csak a rendőrség rendelkezésére bocsátatnak ki.

10. §. Az ebfogó által befogott kutyák három napon át őriztetnek, mely idő alatt ha ki nem váltatnak, azonnal az ebfogó által megsemmisítetnek.

Egyszeri befogás díja ötven krajczárban állapítatik meg; ismételt befogatások al az ötven krajczár naponta fizetendő.

11. §. Azon irányban, hogy netalán a fennebbi intézkedés daczára is a tartási díjfizetés alól elvont, elítelt kutyák kipuhathatók és megbüntethetők legyenek, rendőrség saját közegei által házról-házra járatás útján szerez magának meggyőződést; midőn a szabályrendelet intézkedései ellen vétőkkel, vagy azt figyelmen hagyókkal szemben a vizsgálat befejezése után mint elsőfokú hatóság jelen szabályrendelet értelmében jár el.

12. §. Rendőrség ebfvész esetén a veszett kutyák üldözése és megemmisítése iránt azonnal intézkedik, — a kijáró kutyáknak bizonyos időközökben szájkosárral ellátását elrendeli, — intézkedik ilyenkor, hogy a kutyákon észlelt betegülési esetek rendeletei szerint kezeltesenek.

Az ebfvész, vagy más ragályos betegségek eltitkolásáért, vagy a gazda vigyázatlanságából felmerült károk és veszélyekért a gazdát saját hatáskörében hozott megfelelő határozattal megbünteti, esetleg súlyosabb körülmények fennforgása alkalmából az ügyet rendes bírósághoz teszi át.

D.) A büntetésekről.

13. §. Az ebek eltitkolása, az ebfogás hamis bevallása és a tartási díjak megcsönkítésére vonatkozó tények, vagy más a jelen szabályzatban körülírt kihágások 1—10 forintig terjedő pénzbírsággal büntetendők.

14. §. Jelen szabályzat 12. §-ában előírt intézkedések ellen követett kihágások 1—20 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetendők, míg súlyosabb vétségek büntenyítő bíróságnak jelentendők be.

15. §. Azon hatósági közegek, melyek a fennebbi szabályok teljesítésével, felügyeletével és ellenőrzésével bíznak meg, ha ebbeli kötelezettségüket és az észlelt kihágások bejelentését elmulasztják és ezen tényök hivatalos tapasztalatból, vagy mások bejelentése folytán kiderül, 1—10 frtig terjedő pénzbírsággal sújtatnak, esetleg fejelemi eljárás alá vonatnak.

16. §. Ugy a pénzbírságok, valamint a hátralékos tartási díjak 3 nap alatt közigazgatási végrehajtás útján a rendőrség által hajtatnak fel.

E.) Tartási díjak és büntetéspénzek hova fordítása.

17. §. A kutyatartási díjakból begyűlt összegek a város hatósági tisztviselőik és családjaik nyugdíj-alapja javára fordítandók.

A büntetéspénzek a helybeli szegény-alap növelésére használandók fel.

18. §. Jelen szabályrendelet végrehajtásával tanácsbizatik meg.

Jelen szabályzat intézkedései által a törvény vagy

más fennálló rendőri szabályzatok egyáltalában nem érintetnek.

Jelen szabályrendelet 1886. jan. 1-jével lép életbe.

Kelt Nagyenyed város képviselőtestületének 1885. szeptember 16-án tartott rendes közgyűléséből.

Színház.

Október 2-án Szepesi Gusztáv jutalomjátéka.

„Tricoche és Cacolet“ vagy: egy új divatu házasságszerző intézet. (Énekes!) bohózat 5 felv. Irta Meilhab és Halevy. Ford. Vezéri Ödön. A czimszerepet a jutalmazott és Dezséri játszották, nem kevés igyekezettel, de mégsem a várt eredménnyel. Az egészben kimagaslott Dezséri, mint vándor olasz zenész, rendőr, eselédsszerző, szanta invalidus, fiakker-koecsis, naplopó, pupos ingyenélő, angol inas stb. Minden egyes alakja jellemző és törőpattant volt. Nem volt azonban meg a többi szereplők játékában az az összhang, mely az előadás sikeréhez feltétlenül szükséges. Lehangelőlag hathatott különben a játszókra is az, hogy kevés volt a közönség. Szepesi ur pedig ugyancsak elkövetett mindent, hogy közönséget gyűjtson össze. „Üzleti jelentéseket“ osztogatott már megelőző estve, hogy a közönségre felhívja; úgy látszik haszontalan, a publicum érte az „üzleti fogásokat“. — Spongyát

Szombaton az „Ördög pirulái“ adatott. A figyelem már eleve fel lett hívva rá, nemcsak mert a budapesti népszínház legvonzóbb műsor darabja (fél év alatt 140-szer adatott), hanem mert maga az igazgató is tetemes áldozatokat hozott, hogy színre hozhassa. A váradi társulattól igen sok ruha- és diszkészletet hozott ez alkalomra. Daczára, hogy a helyárok meglehetősen fel voltak rugtatva (Betűsszék 1 frt 50 kr) mégis szép számú közönség gyűlt össze. Mindenki érdeklődéssel várta az előadást. Nem is mondhatjuk, hogy esalatkozunk, mert igazán várakozáson felül sikerült. Az egyes tünemények közül pompásan sikerült: A csoda mozsár, a pulykává vált ember, a korezmacczégér, mely meglevevődik, a lúgossá változó szikla, egy holt ember meglevevődése, 1111 éves boszorkány megifjodása. A képletek közül: A boszorkány barlang, a végzetes borbélyműhely, a hol egy ember fejét vesztí. Főkép az utolsó és a holt ember meglevevődése különösen meglepte a közönséget. A szereplők közül kiemeljük: Berzsenyiné (Sára, 1111 éves boszorkány), Berzsenyi Margitot (Albert, ifju francia festő), Deákot (Magloire), Dezsérit (Sérinquinus), Vertesinét (Bohóság istenuője) s hogy általán mindnyáján ügyesen közreműködtek, kétségtelen A díszletek és jelmezek is igen csinosak voltak. Tóth Béla igazgató ur igen élvezetes estvét szerzett az enyediknek e darab színrehozásával. Egyet azonban kikerülhetett volna, azt t. i. boszorkányait előre megsejtáltassa az uton, mert az ha az utcai sepredeknek tetszik is, de minden művelt ember előtt visszatetsző. Komédiások és költőtanácsosok szoktak efféle csinálni, de nem a Thaliának — valódi papjai.

Vasárnap ugyanezen darab hozatott színre és pedig kétszer, délután este stve.

Hétlőn (okt. 5-én) bucsuelőadásul: „A toloncz“ (Tóth Ede pályadíjat nyert kitűnő népsziműve) K. Demény Viktoria urnő kedvégfelleptével (Angyal Liszka). Demény Viktoria urnő kedves népdalaival egészen meglepte a publikumot. Iskolázott és rokonszenves hangját igen jól tudja használni s a különböző érzelmek legkisebb árnyalatát is hiven éneklí. Dalaiban öröm és bánat, keserv és fájdalom, most csapongó jó kedv, majd bánatos érzés. Dalait a lelkes ifjuság többször megújraza. Kapott csinos virágcsokrot is. A mi játékát illeti, megjegyezhetjük, hogy nem elég könnyed s mozdulatai kissé kimértek, a minék azonban igen egyszerű oka, hogy K. Demény Viktoria urnő régen nem játszott s lehet, hogy a színpad kissé idegennek tetszett. Különben, mi a kik szerencsések voltunk őt láthatni és hallani, kedvesen fogunk csinos népdalaira — sokáig visszaemlékezni. Ezt mondhatjuk Ferenczi (Miklós) szabatos népdalairól is. Dezséri (Marwésák), Berzsenyiné (Krisza, Kontra felesége) kitűnően játszottak. Deak (Lőrincz) teljesen elemibe volt.

És ezzel véget ért az őszi színidény. Végeredményül kimondhatjuk, hogy a szabadtársulat, mint vidéki szintársulat eléggé életérős és jól szervezett. Előadásai vegyesek voltak ugyan, hol több, hol kevesebb sikerrel működtek, de azért általános elismerésünket meg nem tagadhatjuk. Kisérje ez elismerés tova vezető utokban s arassanak még nagyobb sikert is egyebűt s jutalmuk is legyen fényesebb, mint volt az enyedi.

— e —

VEGYES HIREK.

— Királyi kiténtetés. G a m a u f Vilmos erdélyi gazdasági egyetli titkár, az országos kiállítás körül szerzett érdemeiért Ó Felségétől a kir. tanácsosi czímmel lett kiténtetve. E szívünk szerinti kiténtetéshez a legőszintebben gratulálunk.

— Az alsófehérmegyei gazd. egyet választmányja folyó hó 8-án tartott ülésében alapszabálytervezetet fogadott el, melynek czélja a megyei állattenyésztésnek minden évben az enyedi októberi országos vásár-

kor kiosztandó jutalmak által nagyobb lendületet adni. Ugyanakkor a választmány a romániai gabona- és marhabehozatal ellen foglalt állást egy tüzetesen kidolgozott memorandumban, melyet lapunk más helyén közlünk s melyre olvasóink figyelmét különösen felhívjuk. A választmány elnök és 3 választmányi tag tekintetében is egyhangu megállapodás jött létre.

— **Jekelfalussy** miniszteri tanácsos az újabb időben felmerült zavaros hírek és a kedélyeket nyugtalanító tények felől kellő tudomást szerzendő, folyó hó 10-én városunkba érkezett. Delben az alispán ur vendége volt. Délután elutazott. Reményünk van, hogy kellő intézkedések tételnek a nyugalom biztosítására, különösen a hegyalján.

— **A helybeli honvéd egyesület** Török Dániel, Kiss Károly és Incze Sámuel polgártársainkkal képviselteti magát az országos honvéd-gyűlésen, melynek egyebek között egyik feladata leendő a függőben levő Görgei-ügyet bizalmi szavazat útján jobbra vagy balra eldönteni. Kérdés, hogy az ostracismusnak ezen újabb kiadása eléggé megbízható eszköze-e a historiai igazság megállapításának?

— **Vágó Ferencz**, huszonöt éven keresztül egyedi vendéglős, derék polgártárs, a ki a város becsülését és szeretetét méltán kiérdemelte, a ki hű polgára volt 25 éven át városunknak, lelkes tagja a tűzoltó testületnek, viriliss, a ki szívesen áldozott mindég akár a város, akár a megye érdekében, — és a ki az utóbbi időkben gyengülni és betegeskedni kezdett volt, — e hó 8-án örökre búcsút vett városunktól. Veje Grossmann Zsigmond kir. mérnök N.-Beeskerekre vitte magához, hogy ott a neki szükséges nyugalomban és ápolásban részesítse. Üzletét neje tartotta meg. — Ő-zintén sajnáljuk Vágó Ferencz derék polgártársunk távozását. Mint lelkes hazafi és magyarság iránti dicsőretek érdemel; 16 éves korában már felcsapott honvédnek s mint ilyen jött Erdélybe Bem apóval. Sok ilyen becsületes zsidó-magyart adjon az isten! Fájdalom, hogy a sors keményebben sújtotta, mint megérdemelte volna. Betegsége, amint mondják, gyógyíthatatlan.

— **Egy román nő nemes válasza.** Özv. St. Irbu Iliáné, szül. Czuczuján Nasztária sárdi lakos a román irredentisták azon felhívására, hogy románaink volt földesurak javait perzséjék fel, őket pedig verjék agyon, huzzák nyársra. — azzal válaszolt, hogy egész urbéres örökségét egykori földesura utódára, gróf Teleki Samura visszahagyta, nemcsak, de már most birtokába át is bocsátotta azon csekély kikötés mellett, hogy míg életben lesz, lakhasék a házban és a szántóföldek jövedelmének felelérését élvezhesse. St. Irbu Iliánának volt még egy darab szántóföldje ugyancsak a sárdi gazdatiszt Kozma Gyula kis fiának, Gyulának ajándékozta. — Ez a ritka szép eset az erdélyi Hegyalján fordult elő, hol mindenik helység határára egy-egy jeltelen nagy sírhalmok találhatók, melyekben az Axentiuk és Prodanoktól felbujtogatott oláhok által 1848-49-ben legyilkolt magyar lakosság halmjai pihennek. Azon a vidéken emlékezik vissza halásan egykori magyar földesurára egy román ajku nő és adja ezen hálás visszaemlékezésének egy igen szép jelét, mely vidéken lakó románok között a román irredenta bűnös igaztalanai most is a legtermékenyebb talajra találtak. — Attól tartunk, hogy e nő a dühös románok insulzusának lesz kitéve azért, mert birtokát egykori magyar földesurának ajándékozta vissza és nem hagyta az irredentistáknak hogy árával dynamitot vásároljanak a magyarok levegőbe röptetése céljából.

— **Schilling János** postatiszt, kiről mint a kolozsvári 17 ezer forintos postalópás elkövetőjéről annak idejében anyai szó volt a lapokban, a nagyenyedi országos fegyvertézeten rövid betegség után elhalt. A szerencsétlen — mint halljuk — nehézkáros rohamokban szenvedett s kóros állapotát a szigorú fogság még súlyosbította. A még fiatal ember életének ily természetű görcsroham vetett végét.

— **Táncmulatság.** A Bethlen-főtanoda bölcsész-hallgatói e hó 14-én, szerdán, a színház termében zártkörű táncestélyt rendeznek, melynek tisztá jövedelmét az erdélyi magyar közművelődési egyesület javára szánták. Szép sikert kívánunk a derék kezdeményezésnek.

— **Lámpa kigyulása.** A város területén levő lámpák közül a luth. lelkesi lak előtti okt. 8-án este a rozstakarítás miatt kigyuladt és a lángot hatalmas oszlopokból lövelte szét maga körül és szórta az üvegdarabokat. Tüzet vett maga az oszlop is, melyen a lámpa volt elhelyezve. A hatalmas és igen könnyen veszélyessé válható lámpa tüzet a körülötte összecsoportosultaknak nem kevés fáradságukba került eloltani. Az ilyen kigyulás rövid idő alatt csak ezen az egy lámpán már másodszer fordult elő. Pár héttel ezelőtt a magyar-utczában adta elő magát hasonló eset. Tartunk tőle, hogy egyszer drágán fizetjük meg a lámpatisztítók hanyagságát, kik a helyett, hogy a gondozásukra bizott lámpákat kitakarítsák és rendben tartásuk, inkább szeretnek pálinkázni s aztán aludni. Felhívjuk rendőrségünket, hogy közlámpásaink tisztántartására az eddiginél több figyelmet fordítson. Jó lenne, ha valamelyik rendőrségi közegünk venné magának azt a fáradságot, hogy néha-néha vizsgálja meg, mennyire tiszták közlámpáink, melyek egy éven 1000 forintért eléggé gyarló világítással látják el utcáinkat.

Új könyvek és naptárak kaphatók Wokál János könyvtárában Nagy-Enyeden.

„Budapest” nagy képes naptára 1886-ik évre. Szerkeszti Graza György. 60 kr.

„Budapest” kis képes naptára 1886-ik évre. Szerkeszti Graza György. 30 kr.

Technikai Mechanika (Erdőműtan I. rész). Irta Hermann Emil. három könyvben rajzlappal 3 frt 80 kr.

A magyar törvénytar betűrendes tárgymutatója. A m. k. belügyminiszterium megbízásából készítette Knorr Alajos 1847/8—1880. Ma-odik javított kiadás. 4 frt.

Magyar államszámvitel tekintettel a törvényhatósági és községi háztartásra. Irta Bochkor Károly. II. bővített kiadás 3 füzet, az egész öt füzet 5 frt.

Magyar hőgyek életrajzai. Szerkeszti Endrődi Sándor. Lorantffy Zsuzsanna. I. füzet. 20 kr.

Emlékeztető Szlemenics Pál felett. Irta dr. Piszfőry Mór. 15 kr.

A nagytű üveg és a messzelátó cső. Thomas Lajos nyomán a mivellet magyar olvasó-közönségnek oktató olvasmányul nyújtja dr. Fésüs György 39 a szöveg közé nyomott képpel 50 kr.

Gőz, gőzgép, vasut, gőzhajó. Thomas Lajos nyomán dr. Fésüs György 54 a szöveg közé nyomott képpel 1 forint.

Türedékek Petőfi Sándor életéből, írta dr. Vutkovich Sándor. 1 frt 50 kr.

Gr. Bethlen Miklós életrajza, írta Deák Farkas. 20 krajczár.

Gróf Niezky Kristóf életrajza, írta Szentkláray Jenő. 20 kr.

Universum Illustrierte Zeitschrift Belletristik, Kunst und Wissenschaft. 1. Heft 35 kr.

Magyar Salon képes havi folyóirat. Szerkesztik Fekete József és Hevesi József, megjelenik minden hó 1-én. egy füzet 60 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Szabályzat javaslat

Alsófehérmegye gazdasági egylete által évenként rendezendő szarvasmarha kiállításról.

1. §. Az alsófehérmegyei gazdasági egyesület a szarvasmarhatenyésztés emelése céljából minden év október hó 14-én, a Gál-napi baromvásár 2-ik napján, Nagyenyeden jutalomdíjjal egybekötött szarvasmarhakiállítást rendez.

2. §. A jutalomdíj elnyerhetőséért szarvasmarhájával versenyezhet minden alsófehérmegyei illetőségű gazda, ki községe előjáróságától bizonylattal igazolni képes, hogy a kiállított állat saját tenyésztése, ellése óta általa neveltetett s legalább 5, legfőntebb 150 földbirtokkal bír. — A kiállításban részt vehetnek a 150 holdnál többel bíró gazdák is, azonban ezek csak dícsérő oklevéllel tüntethetők ki. — A kiállított állat saját nevelése feltételek alól kivételt képeznek a 3. §. b) pontjában megjelölendő borjas tehének.

3. §. A gazdasági egyesület kiállítási bíráló bizottsága által jutalomdíjban részesítetik:

- a) a legkiválóbb, abszolut becsesel bíró egy 3, egy 2, és egy 1 éves bika;
- b) a legkiválóbb, abszolut becsesel bíró három anyatehén, jól sikerült szopó borjuval;
- c) a legkiválóbb egy 3, egy 2, és egy 1 éves abszolut becsű üsző.

A jutalomdíjak összegét a választmány évi költségvetése alkalmával állapítja meg.

4. §. Ha a 3-ik szakaszban részletezett kiállítási állatcsoport valamelyike hiányosan lenne képviselve, vagy azokat a bíráló bizottság abszolut becsüeknek nem találja, a bizottságnak jogában áll e csoportra szánt jutalomdíjakat részben vagy egészben is e csoporttól elvonni s belátása szerint más, jobban képviselt csoporthoz a helyszínen felveendő jegyzőkönyv indokolása alapján részben vagy egészben is áttenni, szintén abszolut becsű nyugoti fajtakra is kiterjeszthető.

5. §. A kiállítás megtartására a gazd. egyesület választmánya a gazd. egyesület tagjaiból kiállítási bíráló bizottságot küld ki; e bizottság áll egy elnökből, az egyesület titkárából és 3 bíráló tagból. A titkár egyúttal a jegyzőkönyvet is vezeti. Ugy a titkár, mint a 3 tagu bíráló bizottsági tag minden egyes jutalomdíj megszavazásánál 1—1 szavazattal bír. Az elnök csak a szavazatok egyenlő megosztása esetében bír döntő szavazattal. Ilyen esetek a jegyzőkönyvben felemlítendőek.

6. §. Ha a választmány által kiküldött bíráló bizottság valamelyik tagja bármilyen okból a részvételben akadályoztatva volna, az elnöknek jogában áll a bizottságot kiegészíteni s e végből a nézete szerint legalkalmasabb gazdasági egyleti tagot behívja s e körülményt a jegyzőkönyvben megemlíti.

7. §. A bíráló bizottsági elnök kezéhez a jutalomdíjra megszavazott összeget bélyegtelen nyugtára a gazd. egyesület elnöksége utalja ki. — Az elnök a kezéhez kiutalt összegekről bélyeges okmányokkal ellátott számadást, a kiállításról vezetett jegyzőkönyvvel kapcsolatosan, terjeszt be a választmányhoz. Az elnök által kiadott jutalomdíjak nyugtáit bélyeggel ellátni a jutalomdíjat felvevő köteles.

Ny. Wokál János gyorsajtóján Nagy-Enyeden.

8. §. A kiállítási jutalomdíjak a kiállítás helyén a kihirdetés után azonnal, azután 15 napig a bíráló bizottsági elnöktől kivehetőek. Az ezen határidőn belül ki nem vett jutalomdíjak mint az egyesület pénztára gyarapítására szánt összegnek tekintetnek s többé ki nem adhatóak.

9. §. A kiállítás lefolyásáról, eredményéről a titkár a választmány útján a gazdasági egyesület gyűlésének jelentést tesz.

10. §. A szabályzat foganatosításával a megyei gazd. egyesület választmányát bizza meg.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

DR. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miként Nagy-Enyed városa piacán, közvetlen a Oberth-féle gyógyszerház szomszédságában fiók

MŰLISZTRAKTÁRT

állítottam, hol minden osztályu kítőnő liszt- és kása nagyban és kicsinyben árusítatik.

Hogy a nagyérdemű közönség pártolását annál inkább kiérdemljem, igyekeztem nemcsak az árak kítőnőségével feltűnni, hanem az árakat is oly jutányosan állítottam meg, hogy bármely műmalmi liszt az enyémmel nem versenyezhet.

Becsés pártfogásukat kéri

KÖNIGES & KOPONY,

brassai műmalomliszt főraktára.

Gyors és biztos segély gyomorerősítő és következményei ellen.

Az egészség megtartása

kizárólagosan a jó emésztés előmozdítása és megtartásán alapszik, mivel ez az alapja az egészségnek a testi és szellemi jólétnek. A legismertebb háziszér, az emésztés előmozdítására az évek óta ismert és kedvelt

cs. kir. szab. gyomorerősítő-likör.

Ez a legjobb gyógyhatású füvekből gondosan készített, különösen és kítőnően használtatik mindennemű emésztési nehézségeknél, névleg étvágyhiány, puffadás, hus és gyomorfájdalmaknál, gyomorgörcs és nyálkaságnál; főleleveníti az emésztés működését és tisztá, egészséges vért alkot. Ezen kítőnő hatás következtében biztos házi szerré vált és általános elterjedtségnek örvend.

1 üveg ára 60 kr.

Ezer és ezer elismerő nyilatkozat érkezett, melyek megtekinthetők. Bérmentett levelek alapján széküldetük utánvétel mellett.

Kapható: N.-Enyeden WEKSZLER FERENCZ urnál, vagy a készítőnél

KANN LIPÓT Hkör-gyáros. 9-10
Budapestu, váci körút 66. szám.

7-12

Andel J. féle

új felfedezett

tengertuli por

pusztít

poloskát, bolhát, svábot, molyt, oroszbogárt, legyet, hangyát, pincebogárt, madármoyt, egyáltalában mindennemű rovar, — majdnem természetfölötti gyorsasággal és biztonságossággal, — oly formán, hogy a létező rovaroköltésből még csak nyoma sem marad annak. Valódi minőségben és olcsó áron kapható:

Prága

Adel J. féle gyógyfűkereskedésben

„a fekete kutyához” Huss utca 13.

Nagy-Enyeden ifj. WINKLER JÁNOS ur vegyeskereskedésében.

Szerkesztői irod.
Nagy-Enyede
A KIADÓHIVATAL
hová
lap szellemi részét
közlemények küldet
Kiadóhivatal
Wokál János könyvtára
hová
az előfizetéseket és hír-
bérmentesen küldet
Kéziratok nem adhatók

Közigazgatási biz.

Főispánunk ö
részesülvén, miszeri
gényi vadásztársasá
az elnöki széket az
szép számmal jelen
gyűlést megnyitván
a közigazgatásról
óta olyan kellemetl
gyénk némely lak
tónsága ellen mozg
már ki is tüzetett
ság meg fog táma
redenta által kiad
nak tulajdonítható
indított meg. A
hegyaljai lakossá
kellő mennyiségű
gyar-Igenbe és Z
üggyel kaposla
gyelemmel kísért
hogy szükség es
nai erőt requirál
ség között tulzot
sági tagokat, ho
lapítani telhetőge

A közigazgatás
gadé e jelentést.
következőket. Egy
esperesi felhívás
ki a fizetés telje
bezésében tagadt
általa vásárolt
nincsen terhelve
ez ügyben a vo
Hét katoná
kir. adófelügyel

T

Aratnak a
Menyeske
— Istene
— Dalos
Az istenn

Pásztor J.
Szerencse
Ifju feles
S szomor
A legviga

Kis pity
Elakad a
— „Meg
Eredj ál
A tilos

Felrakot
Immáron
Felrakot
— S os
Szálank

Felhőtel
Dalos E
— „Ne
Móta e
Mást so

— „Sz
Hitegett